

En kvarn i Löts socken 2012

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, dec 2012

Den 2 augusti 2012 åkte jag runt och tittade på en del av kvarnarna i Löts socken. Första kvarnen jag stannade vid är den som ligger ett par hundra meter öster om Mörby, [56° 53' 46.57" N, 16° 50' 5.6" E](#).¹ Jag tog med tillväxtborr (5 mm) prov ur kvarnstubben, varvid borret dessvärre gick sönder, och endast ett ca 16 cm långt prov kunde tas till vara. Detta prov borrades genom kvarsittande bark och har därmed vankant. Provet har 94 ringar, varav 17 i splint, och kan dateras till vintern 1733/34 (eller möjligen sensommar 1733).² I kvarnen finns inskuret årtalet 1744, vilket alltså är tio år yngre än kvarnstubbens ålder, och avser därför rimligen inte kvarnens byggnadsår. Med endast prov ur stubben kan man förstås inte veta om kvarnen är byggd av nya delar eller ihopplockad, men det faktum att bark finns kvar på både stubben och minst en av stubbstöttorna, är en indikation på att kvarnen är byggd av nya delar och inte flyttad. Trots att sadel mellan stubbe och brostockar saknas har hjärtstocken en pånaglad bit mot stubben, kanske 2-3 tum tjock (uppskattning baserad på foto utan skala). Möjligen har man huggit ur brostockarna, för att återfå jämn gång mot stubben, istället för att på sedvanligt sätt lägga dit en sadel.

Kvarnen öster om Mörby 2012, väl värd en upprustning!

Noter

1. ↑ I kvarninventeringen 2006 (opubl.) har den nr 3 (Löt)
2. ↑ Mycket bra korrelationsvärden mot [OlandQUSP-referensen](#) (corr=0.70 och t=9.3, prop2yrs normalisering)

Del av hjärtstocken med årtalet 1744.

Stubbe, stöttor och brostockar. Notera barkresterna på både stubbe och stöttor - ett indicium på att kvarnen inte flyttats.

PDF-kopia av <http://taxelson.se/dendro/oland/KvLt3-2012.htm>. Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätvärden (rådata)

KvK	1	Stubbe i kvarn 3, Löts sn, Öland										QUSP	
KvK	2	Sweden										1640 1733	
KvK	3	Quercus										20m 5654N1650E	
KvK	3	T. Axelson											
KvLt30a	1640	173	178	186	176	166	245	242	204	259	249		
KvLt30a	1650	247	207	136	120	122	167	164	159	236	147		
KvLt30a	1660	157	175	199	235	182	170	143	104	102	157		
KvLt30a	1670	136	233	188	200	151	140	144	139	152	147		
KvLt30a	1680	194	164	262	227	193	196	197	139	93	126		
KvLt30a	1690	110	123	154	157	202	202	197	146	133	136		
KvLt30a	1700	111	147	206	190	216	179	134	161	195	129		
KvLt30a	1710	97	115	149	160	134	166	183	182	184	168		
KvLt30a	1720	212	170	250	183	146	166	131	161	136	331		
KvLt30a	1730	220	223	195	124	999							
KvLt30a	####	vk, sista kanske ofullst											